

TIDAHOLMS
KOMMUN

Kommunledning
Folkhälsoplanerare, Therese Falk

Fastställt: 2014-11-03

Strategiskt folkhälsoprogram 2015-2020

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning.....	3
Sammanfattning	4
Strategiskt förhållningssätt.....	5
Indikatorer	5
Prioriterade målgrupper och folkhälsomål.....	6
Målgrupper.....	6
Folkhälsomål.....	6
Lokalt folkhälsoråd och finansiering av folkhälsoinsatser	7
Folkhälsoarbetets styrdokument i Tidaholms kommun.....	7
Folkhälsoavtal	7
Åtgärdsplan för jämlik hälsa	7
Nationella strategiska folkhälsoområden	8
A. Goda livsvillkor.....	8
B. Hälsöfrämjande livsmiljöer och levnadsvanor.....	8
C. Alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel (ANTDS)	9
Källförteckning	10

Foto: Siewert Andersson

Inledning

Folkhälsoarbetet i Tidaholms kommun har en politisk styrning och består av ett strategiskt och långsiktigt arbete med företrädesvis hälsofrämjande inriktning. Utöver kommunens vision om att ”I Tidaholm skall man leva och bo i en god livsmiljö som skapar trygghet, omtanke och utveckling för både individ och företag”, utgår arbetet från folkhälsoavtalet mellan Västra Götalandsregionen och Tidaholms kommun, Västra Götalandsregionens åtgärdsplan för en jämlik hälsa i regionen samt det nationella övergripande folkhälsomålet med dess elva delmålsområden.¹

Therese Falk
Folkhälsoplanerare

¹ Det strategiska folkhälsoprogrammet 2015-2020 antogs av kommunfullmäktige 2014-11-03.

Sammanfattning

Det strategiska folkhälsoprogrammet 2015-2020 presenterar Tidaholms kommuns politiska viljeriktning för det lokala folkhälsoarbetet för denna period. Programmet lägger fram kommunens förhållningssätt för folkhälsoarbetet samt de mål och styrdokument som ligger till grund för det.

Strategiskt förhållningsätt

Många faktorer påverkar en människas hälsa (se figur nedan). Kommunens folkhälsoarbete har därför en strategisk hållning och ett helhetsperspektiv i syfte att främja hälsan bland invånarna. Arbetet fokuserar på att skapa förutsättningar för en god hälsa.

Kommunens målsättning är att folkhälsoarbetet ska vara fullständigt integrerat i varje förvaltning och nämnd. Varje individ har dock ett eget ansvar för sin hälsa.

Indikatorer

Tidaholms kommun arbetar för hälso- och sjukvårdsnämnden Skaraborgs vision att invånarna i Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige till år 2020. Det arbetet² ska i första hand bedrivas utifrån tre prioriterade indikatorer som i nuläget är relevanta för kommunen:

- Behörighet till gymnasieskolan
- Nedsatt psykiskt välbefinnande
- Övervikt och fetma (hos barn)

² Detta utesluter inte att andra folkhälsorelaterade indikatorer kan komma att följas upp och arbetas med under perioden 2015-2020.

Prioriterade målgrupper och folkhälsomål

Målgrupper

Det lokala folkhälsoarbetet omfattas av alla kommunens invånare i samtliga åldersgrupper, dock prioriteras riktade insatser för barn i tidiga åldrar.

Folkhälsomål

Tidaholms kommuns folkhälsomål utgår från kommunens fyra målområden: attraktiv kommun, medborgaren i fokus, näringsliv och boende. Respektive målområde har inriktningsmål och effektmål. De aktuella effektmålen relaterade till folkhälsa framkommer i verksamhetsplanen för lokalt folkhälsoarbete. Verksamhetsplanen löper under en tvåårsperiod.

Målområde	Inriktningsmål	Ansvarig nämnd
Attraktiv kommun	Tidaholms kommun skall aktivt medverka till att skapa förutsättningar för det goda livet	Kommunstyrelsen och berörda nämnder
Medborgaren i fokus	Tidaholms kommuns invånare skall uppleva en känsla av delaktighet, meningsfullhet och trygghet	Kommunstyrelsen och berörda nämnder
Näringsliv	Tidaholms kommun skall vara en aktiv och främjande kraft för näringslivet	Kommunstyrelsen och berörda nämnder
Boende	Tidaholms kommun skall medverka till att öka tillgången på ett bra och varierat boende för alla	Kommunstyrelsen och berörda nämnder

Lokalt folkhälsoråd och finansiering av folkhälsoinsatser

I kommunen finns ett folkhälsoråd bestående av lokala och regionala ledamöter och ersättare samt ledande tjänstemän³. Vid behov kan andra aktörer adjungeras. Kommunalråd är tillika ordförande för folkhälsorådet och region företrädare är tillika vice ordförande. Utöver de ordinarie mötena har folkhälsorådet en utvecklingsdag en gång per år.

Under folkhälsorådet finns organisationsmässigt det lokala brottsförebyggande rådet.

Kostnaden för folkhälsoinsatserna delas lika mellan kommunen och Västra Götalandsregionen. Beloppet disponeras av folkhälsorådet.

Folkhälsoarbetets styrdokument i Tidaholms kommun

Folkhälsoavtal

Det finns ett folkhälsoavtal mellan Tidaholms kommun och Västra Götalandsregionen. Utöver detta finns HSN Skaraborgs strategiska folkhälsoplan.

På politisk nivå innefattar det lokala folkhälsoarbetet en samverkan mellan kommunen och Västra Götalandsregionen. Ett folkhälsoavtal⁴ finns mellan Tidaholms kommun och hälso- och sjukvårdsnämnden Skaraborg vars syfte är att genom samverkan främja för en god och jämlik hälsa hos kommuninvånarna på långsiktig basis. I första hand avser arbetet hälsofrämjande insatser.

En av utgångspunkterna för det gemensamma folkhälsoarbetet är hälso- och sjukvårdsnämndens Skaraborgs strategiska folkhälsoplan med målet att "invånarna i Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige år 2020".

*Invånarna i Skaraborg ska ha
bäst hälsa i Sverige år 2020*

Åtgärdsplan för jämlik hälsa

Västra Götalandsregionen har en gemensam åtgärdsplan för en jämlik hälsa.

Ett av Västra Götalandsregionens grundläggande uppdrag är att bidra till en god hälsa hos hela befolkningen i regionen. Det finns dock tydliga sociala skillnader i hälsa där de som lever i utsatta socioekonomiska förhållanden visar på ett sämre hälsotillstånd än hos befolkningen i helhet. För att vi ska kunna skapa förutsättningar i samhället för en social hållbar utveckling måste hälsoklyftorna minska.

³ Ledande tjänstemän består av kommunchef, vårdcentralschef, klinikchef för lokal folktandvård och folkhälsoplanerare.

⁴ Styrdokumentet 'Avtal om lokalt folkhälsoarbete mellan hälso- och sjukvårdsnämnden i östra Skaraborg och Tidaholms kommun'.

Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen antog under hösten 2013 dokumentet 'Samling för social hållbarhet – åtgärder för jämlik hälsa i Västra Götaland'. Styrdokumentet presenterar konkreta åtgärder för en jämlik hälsa i regionen. Dessa åtgärder har tagits fram tillsammans med flera samhällsaktörer som till exempel Arbetsförmedlingen, frivilligsektorn, Försäkringskassan, kommuner, Länsstyrelsen med flera. Tidaholms kommun har varit en av kommunerna som aktivt delaktigt i att ta fram styrdokumentet.

Arbetet i Samling för social hållbarhet i regionen har utgått från det nationella folkhälsopolitiska målet och är ett utförande av regionens folkhälsopolitiska policy som, i sin tur, utgår från Västra Götalandsregionens vision om 'Det goda livet'.

Arbetet har resulterat i identifiering av de förhållanden, omständigheter och situationer som bedöms vara de mest avgörande för att påverka en minskning av skillnaderna i hälsa inom regionen.

"Ett nedsatt hälsotillstånd har betydelse för varje individs förmåga att kunna delta och engagera sig i samhällsfrågor vilket ytterst blir en fråga om möjligheten till demokratiskt inflytande. En ökande ojämlikhet i hälsa är ett hot mot väsentliga samhällseliga mål".⁵

Nationella strategiska folkhälsoområden

Tidaholms kommuns folkhälsoarbete utgår även från det nationella övergripande folkhälsomålet "att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen" och de nationella strategiska folkhälsoområdena med respektive gruppering av de elva målområdena. Dessa folkhälsoområden är goda livsvillkor, hälsofrämjande livsmiljöer och levnadsvanor, samt området alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel.

A. Goda livsvillkor

Har som syfte att skapa möjligheter till en bra start i livet. Exempel på åtgärder inom området är att främja hemmiljön och miljön i förskolan och skolan samt att nå en utbildningsnivå som ger möjligheter till arbete.

Goda livsvillkor är det viktigast av de tre strategiska områdena då de är fundamentet för att folkhälsan ska bli bättre. De skapar även villkor för en bättre hälsa även inom de två strategiska områdena nedan.

B. Hälsofrämjande livsmiljöer och levnadsvanor

Har som syfte att skapa hälsofrämjande livsmiljöer med fokusering på den fysiska och psykosociala miljö där vi bor, arbetar och fördriver vår fritid.

⁵ Ur dokumentet "Samling för social hållbarhet – Åtgärder för jämlik hälsa i Västra Götalandsregionen" (Folkhälsokommittén, Västra Götalandsregionen).

C. Alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel (ANTDS)

Avsikten är att samhällets ingripande ska minska bruket av alkohol och tobak, ge ett narkotika- och dopningsfritt samhälle och minska skadeverkningarna av orimligt stort spelande.

Strategiskt folkhälsoområde	Folkhälsans elva målområden
Goda livsvillkor	Delaktighet och inflytande i samhället (MO1) Ekonomiska och sociala förutsättningar (MO2) Barns och ungas uppväxtvillkor (MO3) Hälsofrämjande hälso- och sjukvård (MO6)
Hälsofrämjande livsmiljöer och levnadsvanor	Hälsa i arbetslivet (MO4) Miljöer och produkter (MO5) Hälsofrämjande hälso- och sjukvård (MO6) Skydd mot smittspridning (MO7) Sexualitet och reproduktiv hälsa (MO8) Fysisk aktivitet (MO9) Matvanor och livsmedel (MO10)
Alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel (ANTDS)	Hälsofrämjande hälso- och sjukvård (MO6) Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel (MO11)

Källförteckning

Statens folkhälsoinstitut. *Folkhälsopolitisk rapport 2010. Framtidens folkhälsa – allas ansvar*. 2010.

Tidaholms kommun. *Inriktningsmål och effektmål för Tidaholms kommun 2014-2017*. (Under bearbetning).

Tidaholms kommun. KF-protokoll § 168. *Inriktningsmål för prioriterade utvecklingsområden*. 2013-12-16.

Tidaholms kommun och Västra Götalandsregionen. *Avtal om lokalt folkhälsoarbete mellan hälso- och sjukvårdsnämnden i östra Skaraborg och Tidaholms kommun*. 2011.

Västra Götalandsregionen. *Samling för social hållbarhet – åtgärder för jämlik hälsa i Västra Götaland*. September 2013.

Västra Götalandsregionen. Hälso- och sjukvårdsnämnden. *Strategisk plan för folkhälsoarbete – Skaraborg*. Juni 2010.